

Maria Finsén

Socialnämnden 2017-06-12

Remissvar på motion om stopp av mottagandet av nyanlända som anvisas enligt bosättningslagen (2016:38)

Ärende

Sverigedemokraterna har genom Christer Erestål skrivit en motion om stopp av mottagandet av nyanlända som anvisas enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Socialkontorets förslag till beslut

Socialnämnden beslutar enligt tjänsteutlåtande SN 2017/0060 daterat 2017-05-24 att:

godkänna socialkontorets remissvar och överlämna det till kommunfullmäktige som svar på motion om stopp av mottagandet av nyanlända som anvisas enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning.

Bakgrund

Sedan 1 mars 2016 finns en lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning som reglerar anvisning av nyanlända till Sveriges kommuner. Innan lagen trädde i kraft tog vissa kommuner ett mycket stort ansvar, andra ett mycket litet ansvar och vissa kommuner avstod att bidra i mottagandet av nyanlända. Kommunernas olika agerande har inte gynnat de nyanländas integration i det svenska samhället. Syftet med bosättningslagen är att nyanlända snabbare ska tas emot för bosättning i en kommun och påbörja sin etablering på arbetsmarknaden och i samhällslivet.

Lagen omfattar nyanlända som har beviljats uppehållstillstånd som flykting eller annan skyddsbehövande enligt vissa bestämmelser i utlämningslagen, och deras anhöriga. Ensamkommande barn förutom de som är vidarebosatta, omfattas inte eftersom de omfattas av en utökad anvisningsmöjlighet som regleras i lagen om mottagande av asylsökande. Anvisningar till kommun-

Maria Finsén

erna ska i första hand omfatta nyanlända som vistas i anläggningsboenden och vidarebosatta.

Socialkontorets yttrande

I Sverigedemokraternas motion beskrivs att Danderyd som inte har något kommunalt bostadsbolag, höga bostadspriser samt bostadsbrist har en stor utmaning i mottagandet av nyanlända. Sverigedemokraterna skriver att förutsättningarna för ett ansvarsfullt mottagande av nyanlända saknas och att mottagandet hotar att skada kommunens ekonomi, både på lång och kort sikt, och riskerar att leda till omfattande sociala problem.

Förutsättningar

Vad gäller kommunernas förutsättningar att ta emot nyanlända säger regeringen att fördelningen av nyanländ baseras på kommunernas arbetsmarknadsförutsättningar, befolkningsstorlek, sammantagna mottagande av nyanlända och ensamkommande barn samt omfattningen av asylsökande som vistas i kommunen.

En kommun har skyldighet att ta emot dem som omfattas av anvisningen. En nyanländ har efter anvisning inte rätt att bo kvar i anläggningsboendet. Att fastställa kommuntalen i förväg samt ge en tidsfrist för anvisningen i varje enskilt fall syftar till att säkerställa att kommunerna klarar mottagandet.

Regeringens ställning till om kommunens tillgång till bostäder kan beaktas vid anvisningarna är att det är länstyrelserna som beslutat om fördelningen mellan kommunerna i länet, så kallade kommuntal. När kommuntalen beslutas beaktas även kommunernas förutsättningar att tillhandahålla bostäder, utöver kriterierna i lagen, exempelvis god arbetsmarknad, stor befolkning och lågt mottagande.

Kommunerna har möjlighet att meddela tillgängliga bostäder till migrationsverket. På så sätt kan kommunerna få möjlighet att påverka fördelningen av anvisningarna under 2017. För Danderyds del har det stora antalet anvisningar fördelats på det senare delen av året med anledning av väntan på byggnationen av modulbostäder. Från det att ett beslut om anvisning är fattat har kommunen upp till två månader på sig att ta emot den nyanlände.

I prop. 2016/16:54 "Ett gemensamt ansvar för mottagande av nyanlända" står att läsa att beslut om anvisning enligt lagen inte ska kunna överklagas. Förslaget innebär en inskränkning av det kommunala självstyret som bedöms vara godtagbar vid beaktande av proportionalitetsprincipen.

Maria Finsén

Bostadsbrist

I länsstyrelsens rapport 2016:12 "*Bosättning av nyanlända – Utmaningar och möjligheter i Stockholm län*" kan man läsa att vi befinner oss i den största flyktingkrisen sedan andra världskriget. Ett stort antal människor kommer att beviljas uppehållstillstånd och skydd från krig och förtryck under de kommande åren och kommer då att behöva bostad i länet. Samtidigt råder en brist på bostäder. Även om bostadsbyggandet har tagit fart är det inte tillräckligt för att lösa bostadssituationen för de nyanlända.

Med stöd av den nya bosättningslagen kommer nyanlända att anvisas till länets kommuner oavsett om det finns tillgängliga bostäder eller inte. Det krävs bostadslösningar här och nu – och för att komma dit krävs visioner, politisk vilja, mod, nytänkande, kreativitet och snabba processer.

I prop. 2016/16:54 framgår att avsikten från regeringen är att de boenden som erbjuds ska vara permanenta bostäder. Det kan dock inte uteslutas att kommuner blir tvungna att erbjuda tillfälliga bostäder. För att inte begränsa den flexibilitet som är nödvändig är det inte reglerat i bosättningslagen vilket typ av boende som avses.

Socialnämnden har ingen avsikt att yttra sig gällande den del som berör fastighetsnämndens verksamhetsområde.

För att skapa bostäder för nyanlända krävs lösningar på både kort och lite längre sikt. I Stockholms län kommer det att bli allt vanligare med tillfälliga bostadslösningar eller med tidsbegränsade kontrakt vid bosättning av nyanlända. Många kommuner kommer inte att kunna erbjuda permanentboende. Detta innebär att kommuner behöver arbeta i parallella spår. Å ena sidan behöver kommunerna lösa bostadssituationen för nyanlända här och nu; å andra sidan krävs en långsiktig planering kring flyttkedjor för att de nyanlända ska ges möjlighet att bo kvar i den kommun som de har anvisats till.

Inför 2017 och framåt beslutar regeringen om antalet som ska omfattas av anvisningarna de kommande åren samt fördelningen på länsnivå. Länsstyrelserna fastställer antalet som ska omfattas av anvisningarna till kommunerna. Länstal och kommunal fastställs i förväg för ett år i taget och vid stora förändringar i mottagandebehovet komma att revideras under innehavande år.

Maria Finsén

Integration

Arbetsförmedlingen har ansvar för etableringsplanen under nyanländas första två år. För integrationen av nyanlända har socialkontoret i Danderyd anställt flera nya medarbetare som har till uppgift att ta emot nyanlända samt en volontärsamordnare för integration som började i januari 2017. Kommunens volontärsamordnare för integration fungerar som länk mellan kommunen, de nyanlända, föreningarna och volontärerna.

Syftet med kommunens volontärverksamhet inom integrationsområdet är att tillsammans med civilsamhället i Danderyd möta de nyanländas behov. Volontärverksamheten ska ta tillvara på engagemanget som finns hos civilsamhället och bygga på en bra samverkan med och mellan ideella föreningar, frivilliga och nyanlända i Danderyd. Volontärsamordnarens roll är att organisera och strukturera denna samverkan, men alla parter som vill är delaktiga och bidrar med sitt engagemang, erfarenheter och resurser. Det gemensamma målet är att erbjuda ett positivt och inkluderande välkomnande av nyanlända och verka för en ömsesidig integration bland invånarna i kommunen.

Kommunen har byggt upp ett samarbete med drivande flera organisationer som engagerade för integrationen i kommunen, dvs. Svenska kyrkan, En utsträckt hand, Borgenkyrkan och Rotary samt samverkar med flera föreningar i Danderyd. Kommunen har engagerat 12 volontärer som driver ett Välkomstcenter för nyanlända och volontärgruppen arbetar aktivt med att länka nyanlända till föreningslivet och har fått bra respons från föreningar kring detta. Kommunen är också aktörer i VIDA-projektet som finansieras av Länsstyrelsen i samarbete med Arbetsförmedlingen för att ytterligare underlätta för nyanlända att komma in i föreningslivet för att bygga nätverk som behövs för en bra integration. Härmed utökas nu samverkan med fler föreningar i kommunen.

Volontärverksamheten bjuder även in andra delar av kommunen och andra myndigheter som möter de nyanlända i sina verksamheter till samverkan. För att maximera de integrationsskapande möjligheterna ska volontärverksamheten även dra nytta av samverkan med närliggande kommuner och delta i gemensamma integrationsprojekt som gynnar de nyanlända i Danderyd. Detta gör via bl.a. VIDA-projektet och i samverkansmöten med Nordostkommunerna. En annan viktig del inom volontärverksamheten är att använda digitala verktyg för mötesplatser, kommunikation och informationsspridning.

Detta arbete pågår fortlöpande och utvecklas varje dag, med hjälp engagerade och aktiva kommuninvånare som är volontärer och föreningsrepresentanter.

Datum
2017-05-24

Diarienummer
SN 2017/0060

Maria Finsén

Sammanfattningsvis

Socialkontoret avser att följa gällande lagar och arbetar aktivt för integrering av nyanlända. Ett arbete som socialkontoret, andra förvaltningar, civilsamhället, föreningslivet, arbetsförmedlingen och företagare tillsammans behöver ta ett delat ansvar kring.

Britt-Marie Ekström
Tf. socialdirektör

Gunila Stenzelius
Avdelningschef

Handlingar i ärendet

Bilaga 1 Motion om stopp av mottagandet av nyanlända som anvisas enligt lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning

Expedieras
Kommunfullmäktige